

igennem ved, hvad der senere er sket. Vi kan ikke gaa med til den Løsning, som Venstre har præget, fordi alt det, der senere er sket, synes os at pege i modsat Retning. Det er nemlig ingenlunde saaledes, at Situationen er den samme nu, som da Sagen sidst forelaa. Den Gang kunde den højtærede Kirkeminister overordentlig let have faaet den Ordning, han nu er saa uhyre forhippet paa at faa. Da var, om jeg saa maa sige, det historiske Øjeblik, da han kunde have slaaet til og taget den lille Ydmygelse straks og derved undgaaet den store Ydmygelse senere.

Hvad er da sket i Mellemtiden? For det første dette, at ihvorvel det Krav, som den højtærede Kirkeminister den Gang opstillede: overhovedet at faa en Lovgivningsløsning af det foreliggende Spørgsmaal, brast for ham, forsøgte han at forcere sin Villie igennem derved, at han konstituerede Arboe Rasmussen som Sognepræst i Vaalse Sogn. Jeg paaviste ved mit Ordførerskab sidst, at der ikke var andre Vanskeligheder i denne Sag end de Vanskeligheder, som den højtærede Minister bragte sig selv i ved ikke at tage den nødvendige Konsekvens af Kollatsnægtelsen, nemlig at afskedige Arboe Rasmussen. Paa samme Maade er nu den Vanskelighed, der eksisterer, en Vanskelighed, som Kirkeministeren selv har skabt sig ved Konstitueringen af Arboe Rasmussen i dette Embede, og her overfor staar senere Landstingets klare Misbilligelse.

Nu ved jeg nok, at det er blevet gjort gældende, at denne Misbilligelse kun skyldes det konservative Partis Stemmer, at det var, hvad det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) formodentlig vilde kalde et *Ulykkestilfælde*. Altsaa det skulde betyde, at naar noget i Tinget bliver vedtaget ved de konservative Stemmer, er det ligegyldigt, derimod naar det vedtages ved socialdemokratiske og radikale Stemmer, skulde det straks have Gyldighed. Denne Statsret er vel ret pudsigt, men neppe videre holdbar. Det faktiske er, at Landstinget — og man maa altid huske paa, at Venstre kunde have forhindret Afgørelsen ved at stemme imod og altsaa indirekte har billiget, hvad der skete —, at den højtærede Kirkeminister stod overfor en Misbilligelse af den ene af Rigsdagens Faktorer og som Følge deraf fornuftigvis ikke kan vente, at denne Faktor nu skulde gaa ind paa en Ordning som den af ham foreslaaede. Og dernæst vil jeg nævde, at man fra alle Sider har haft Grund til tro, at Kirkeministeren ikke

vilde røre ved denne Sag, og at man ikke vilde se noget Lovforslag herom komme frem paa Rigsdagens Bord, saa længe Rigsdagen havde den nuværende Sammensætning, saa længe vi endnu ikke havde faaet nyt Grundlovsvalg, og saa længe Kvinderne ikke var kommet med. Der kan ikke siges at eksistere nogen Nødvendighed for en Løsning af andre Vanskeligheder end af dem, som den højtærede Kirkeminister selv havde skabt, og der er ingen Anledning for det konservative Parti til at hjælpe en radikal Minister ud af nogen som helst Vanskelighed, hvori han selv har bragt sig.

Nu er det imidlertid saa heldigt, at den højtærede Kirkeminister i sit Ministerium har faaet en højst elskværdig Kollega i det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), og jeg tænker mig, at denne gerne har villet hjælpe den højtærede Kirkeminister udover denne personlige Vanskelighed. Vilkaarene har imidlertid været disse, at den højtærede Kirkeminister helt har maattet ydmyge sig, og deraf kan man maaske forstaa, hvorfor det har været saa magtpaaliggende for ham, da han fremsatte dette Lovforslag, at begynde med et Overfald paa det konservative Folkeparti. Han havde en Følelse af, at det var bedst at bortlede Opmærksomheden fra hans egen Stilling til Sagen, thi det viste sig, at han har nok med at feje for sin egen Dør.

Sjældnen har jeg set en Mand vise en større kristelig Ydmyghed end den højtærede Kirkeminister i denne Sag — hvad der klæder ham godt —, thi det Lovforslag, her foreligget — det ser ethvert Menneske med et halvt Øje —, er i sit Væsen og Kærne, saaledes som ogsaa den ærede Ordfører for Venstre (Moltesen) sagde, ganske i Overensstemmelse med det, imod hvilket den højtærede Minister brugte saa stærke Udtryk, da Sagen sidste Gang var til Behandling. Han sagde da, at hvis man overhovedet skulde begrænse sig til en Lovgivning med dette bestemte Tilfælde for Øje, „gad“ han „egentlig se, hvordan et saadant Lovforslag overhovedet kunde formuleres“. Nu er det en Skæbnens Ironi, at det, han egentlig gad se, har han ikke alene set, men selv lavet. Han betegnede saa videre den Ordning, der var foreslaaet af Venstre, som „umulig“, og han troede ikke, at det Ansvar, der var forbundet med at gennemføre det, vilde være „helt let at bære“. Naar den højtærede Kirkeminister nu kommer op paa Talerstolen, antager jeg, han er en Mand, som er fuldstændig